

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

1 Si monach[us] fiat præsul: bona parta bipartit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

quæ ecclesiarum facultatibus nunquam computata fuerant. Si-
militer si Abbas vel Episcopus aliquam habuerit, quæ in ecclesiasti-
cis facultatibus nondum sunt adnumerata, exemplo beati Iohannis
deus hereditarij ob lata verè ecclesia reuincat. & sequitur a cr-
ginali exemplum, quæ eadem quæ oblata sunt, laudabiliter red-
denda sunt.

C. XIII. ¶ Non debet ecclesia suscipere,
quæ suo exheredato sibi offe-
runtur.

Sic enim Augustinus b in sermone 2. de
vita clericorum.

Quicumque vult exheredato filio heredem facere,
ecclesiam, quæ alterum, qui suscipiat, non Augu-
stinum: imò, Deo propitio, nullum inueniet. Quam
laudabile factum sancti & venerandi Episcopi Aurelii
Cathagenensis: quomodo inuolit omniū, qui sci-
unt, laudibus Dei? Quidam enim cum filios non habe-
ret neque speraret, res suas omnes (retento sibi usufructu)
donauit ecclesie. Nati sunt ei filii postea: & reddidit
Episcopus nec etiam opinanti illi, quæ donauerat. Im-
poterat habere Episcopus non reddere, sed iure fori,
non iure poli.

Eæ quæ aliquando oblata iure & laudabiliter redduntur. Ve-
rantamen non hoc exemplo recedenti sua reddenda monstrantur.
Aliud est enim in professione sua vite persistere, aliud à proposito
sua uoluntate discedere. Si sanctus Aurelius degenit in laicali ha-
bitu oblata reddidit, quia post oblatum filios accepit, non ideo in
episcopatum eandem sua reddenda sunt, quibus uultus necessaria
substantia, ut eandem reddere ad ordinem, à quo recesserunt.
Sed si uoluerit & profectibus iudicauerit necessaria substantia tra-
re, sicut ad Apostolum & nonnulli tempus reddimere, ut expeditius
uoluerit uenire: sicut ecclesia sancti Iohannis patitur, ne discedens
in detrimen præcipitur, ne in perniciem monachorum, aut in-
uincendum monasterij occasione furuon exardefcat, laudabiliter sibi
sua non dedit reddenda, sed auferri sinxit, quæ ab illo ipsa reser-
uatur.

CAUSA XVIII.

¶ Valens Abbas consecratus in Episcopatum, prius
monasterio multa contulit, postea in Episcopatu plu-
ra acquisit: cui dum fratres successorem quære-
rent, Episcopus loci sicut electio uolebat insere-
re, ut per ipsum Abbas in monasterio ordinaret: fra-
tes resistunt.

- 1. Queritur prius, an monasterium possit petere, quæ ab Episco-
po acquisita sunt, an episcopatu ecclesia possit sibi vindicare,
quæ monasterio fuerunt tradita &.
- 2. Secundo, an per Episcopum Abbas sit eligendus & ordina-
ndus, an tanquam modo à propria fratribus sit institu-
ndus.

QVÆSTIO I.

Prima questio terminatur in concilio apud Altheum,
in quo sic statutum legitur.
¶ Burchardus lib. 1. cap. 230. citat concilium apud Alth.
Petrus Comado Rege: item, Ivo part. 5. c. 243. sed exprimit, Al-
theum. Item vero part. 1. c. 216. plura de hoc concilio refert his
uicibus. Rego Conradus piissimus & Christianissimus Regis
quinto congregata est sancta generalis synodus apud Al-
theum (Al. Altheim) in pago Rhetie, præsentem videlicet
domini Iohannis Papæ Apocrifario, sanctæ Officiensis eccle-
siæ Petro venerabili Episcopo.

a aliter sequitur. b Es firm. 2. al. 23. ad fratres in eremo,
& in concil. Augustin. cap. 112. c. Ivo 2. cap. 177. d. al-
ter inuenit. e. aliter ead. f. i. Cor. 7. g. al. contra-
dita.

C. I. ¶ Quæ de monacho Episcopus ordinatur, quod
ante consecrationem habuit, monasterio, quod
vero post consecrationem acquisi-
uit, proprie ecclesiæ re-
linquitur.

Statutum est, & rationabiliter secundum sanctos Pa-
tres à synodo confirmatum, ut monachus, quem cano-
nica ecclesia à iugo regulæ monachice professionis absoluit,
& sacra ordinatio de monacho Episcopum facit, uelut legi-
timus hæres paternam filii hereditatem postea iure vindicandi potestatem habeat: sed quidquid acquisierat, uel
habere uisus fuerat, monasterio relinquitur, & Abbatibus suis,
qui fuerat secundum regulam sancti Benedicti, arbitrio.
Postquam enim Episcopus ordinatur, ad altare, ad quod
sanctificatur, & titulatur &., secundum sacros canones,
quod acquirere poterit, restituit.

QVÆSTIO II.

1. Secundam uero questioem terminat auctoritas Toletani
concilii 4. c. 30. dicens.

C. I. ¶ Abbatem & alia officia per Episco-
pos debent institui.

Hoc tantum sibi in monasterio vindicent sacerdotem,
quod præcipiunt canones, id est, monachos ad con-
uersionem sanctam præmonere, Abbates, aliaque officia
infinuere, atque extra regulam facta corrigere. Quod
si aliquid in monachis canonibus interdicitum præsum-
pserint, aut usurpare quidpiam de monasterii rebus ten-
tauerint, non debeat ab illis sententia excommunicatio-
nis.

2. ps. Exeunt à Gregorio scribit Casimiro Arimonesi Episcopo.

C. II. ¶ Congregatis monasterij, non Episcopus,
aut aliquis extraneorum, Abbatem
instituit.

I. Abbas in monasterio non per Episcopum, aut per ali-
quem extraneorum ordinetur: neque ab Episcopo
Missæ sibi celebretur, ut nullæ ecclesiæ subiciatur.

¶ Huius capituli eadem est sententia ac sequenti, in quo sunt
ipsa B. Gregorii uerba. Ita, hæc uiderit summa quædam se-
quentis: & propterea in aliquot uetustis exemplarijs non sunt dis-
tincta.

C. III. ¶ De eodem.

Idem eodem Casimiro Episcopo, lib. 4. epist. 43.
sui cap. 57.

I. Abbatem cui libet in monasterio non alium, sed quem
dignum moribus atque actibus monachice discipli-
næ communi consensu congregatio tota poposcit, ordi-
nari uolumus. Missas autem publicas per Episcopum
uel clericos in e monasterio fieri omnimodo prohibe-
mus.

1. ¶ Vel clericos.] Verba hæc non leguntur apud B. Gre-
gorium: omnino, nonnulla uidentur consilio immutata à col-
lectore.

C. IV. ¶ Ille debet Abbas institui, quem sua
congregatio, & possessionis domi-
nus ordinare poposcit.

Item Pelagius Papa Mellano Subdiacono

II. Abbatem si in monasterio illum uolumus ordina-
ri quem sibi de sua congregatione & monacho-
rum electio, & possessionis dominus, & (quod magis
obseruandum est) ordo uitæ, ac meritum poposcit ordi-
nari.

a Burchardus l. 1. c. 231. Ivo p. 1. c. 243. b al. instituitur.
c aliter eodem.] orig. d. al. uolumus se ordinare.] orig.
e aliter illic.] orig. f. Anst. 7. c. 174. Polyc. l. 3. tit. 11. & l. 4.
tit. 33. Pann. l. 3. c. 168. Ivo p. 7. c. 247.

